

Szép Ernő

Három felebarát

*M*ikor a lezajlott zsidóüldözéstről beszélgetünk, mindig megjegyzi valaki, hogy azért voltak jó keresztények is.

Voltak, igen, fájdalom nagyon kevesen, akik életüket mentették meg avval, hogy zsidókat rejtegettek. Meg akik átvették (és aztán vissza is adták) zsidó barátaik értékeit. De jó keresztény számba veszik az olyanokat is, akik embersegesen viselkedtek, nem szajkolták a zsidószi-dó frázisokat, sőt kifejezést adtak irányunkban érzett részvételüknek és szimpátiájuknak.

Ebből a típusból szeretnék három felebarátot bemutatni az Évkönyv olvasóinak.

AZ ELSŐ

Magasrangú katonatiszt felesége, méltóságos asszony. Szép asszony, elegánsan öltözködő. A kalapjait Roth Margit üzletéből szerezte be, az a Váci-utcai bolt volt a legelőkelőbb kalapszal-on Pesten. Egy szép napon, harminckilencben, benyt Roth Margithoz (ő mesélte el azután nekem ezt a látogatást), benyt hozzá, próbál egy-pár kalapot csupa szokásból, azután leül, rágyújt és odakéri Roth Margitot ahhoz a csipkés, virágvázás asztalkához.

– Üljön le kicsikét, édes Margitkám, szeretnék valamit megbeszélni magával. Bizonyára nem hallotta még, mert ez még nem nyilvános, hogy a zsidóktól elveszik az üzleteket. Igen, Margitkám, és eliheti, hogy fáj a szívem, mi-kor ilyen újságot kell magával közölnöm. Mi-kor? Hát édes szívem, ez egy-két hónap kérdése. Csak most kezdik előkészíteni a belügyben az illető törvényjavaslatot. Elég sajnós, hogy maga is zsidó, Margitkám, vagyis hogy zsidó származású, no igen, de ebben az esetben a ki-térés nem jelent semmit. Szóval drágám, a ma-ga szép üzletét is el fogják venni. És miután így áll a dolog, amit én szívem mélyéből sajnálok, tudhatja, milyen jó barátnéja voltam mindig magának, hát édes jó Margitkám, én rögtön ar-ra gondoltam, a maga üzletét én fogom kiigé-nyelni. Szépen megmagyaráztam az uramnak,

hogy ma már nem az a háklis világ van, hogy egy társaságbeli dámának nem szabad semmivel foglalkozni, látja, az Apponyi Júlia grófnő is személyesen működik itt a szalonjában, és nekünk négy gyerekünk van, az uram sajnós a ráeső örökséget még kapitány korában elkártyázta, hát nekem igazán isteni ajándék lesz ez a kalapszalón. Remélem, éppen olyan jól megy majd az én vezetésem alatt, mint mikor még a Roth Margit név volt a cégtáblára írva. Hová járjanak a társaság hölgyei, akik szinte mind a legjobb barátnőim, ha nem énhozzám. De, tudja szívem, vigyázni akarok arra, hogy ennek a szalonnak a nívója le ne romoljon, isten őrizz, hogy lejárjam magamat és mindenki itt hagyjon. Na, hát most rátérek, Margit édes, avval a kis kéréssel jöttem most magához, foglalkozzon velem kicsit, mondjuk mindennap tíztől–tizenegy féltizenkettőig itt leszek magánál, gondolom, olyankor ér rá legjobban. Tanítson, neveljen belé a kalapdivat titkaiba, az eladás művészetébe; a bolt halálbiztos az enyém lesz, az uram már megtette ebben az irányban a lépéseket, és magának ugyebár csak jól fog esni, hogy velem foglalkozhatik és hogy én leszek az örököse, nem pedig egy ismeretlen valaki. És én sohase fogom elfelejteni az én szeretett Margitomat. No, ugye tubicám rendbe vagyunk. Én azt hiszem, már holnap elkezdem a tanulást. Már fél tízkor? Hogyne, jöhetek, milyen kedves maga. Jaj, rohannom kell a fodrászatra, csókolom aranyos, hát a holnapi viszontlátásra, pá pá.

MÁSODIK

A második egy miniszteriális úr, volt ezred-társam. Találkoztam a Vörösmarty-téren vele, 44 áprilisában, mellemen volt már a csillag. Szembejöttünk, nem lehetett köszönés elől kitérni. (Milyen kényelmetlen lehet szegénynek.) És ha már össze kellett köszönni, meg is állott őméltósága: volt egy kis megütközés-féle a te-kintetében:

– Te is? – azt mondja. – Te is, kérlek?

– Persze, hisz én is zsidó vagyok, nem tudad?

– Nem, öregem, fogalmam se volt róla. Nna-hát, ki hitte volna. No de, hogy terád is rád parancsolták ezt a sárga csillagot, hát ez igazán... Így járni itt Pesten, megbélyegezve... igazán nagyon sajnállak, Ernőm. Legalább azt intézték volna el, hogy mindjárt elszállítsák a zsidóságot Turkesztániába (így mondta), nehogy ilyen uraknak, mint te is, szégyenszemre így kelljen sétifikálni. Kérlek, ne csodálkozzál, azt rebesgetik, hogy a zsidókat majd elviszik innét Németországba, az isten tudja, mi vár rájuk. A magyar kormánynak meglett volna rá a módja, hogy már a háború előtt kitelepítse a zsidókat Turkesztániába, ahol éppen elég hely van a számukra. Ha idegen is a magyar törzsöktől valaki, lehet azért tisztességes, becsületes ember, akit nem muszáj agyonvéreztetni, és pláne kitenni a német barbarizmusnak. Mondhatom, drága öregem, egyáltalán nem tartom korrekt úri eljárásnak, ami itt veletek történik, mikor a

kormánynak meglett volna a módja és ideje hozzá, hogy a zsidóságot kitelepítse Turkesztániába.

HARMADIK

Az pedig az a jámbor paraszt gazda, aki kinn álldogált a ház előtt, ott pipált csendesen a kapufélfát támasztva; ott állott az anyjok is a gazda mellett, nézték azt a bánatos zsidó csapatot, amelyik ott vonult 44 őszén a falun keresztül, a nehéz batyu alatt lehajtott fővel igyekezően előre a Szálasi vitézeinek a biztató rikkantásai közben.

Megmozdult az öreg gazda szíve, amint nézte ezt a keserves zarándoklatot. Balról jobbra taszítja a szájában a pipaszárat és azt mondja csendesen:

– Szegény bűdös zsidók.

AZ IMIT 1948-AS SZÁMÁBÓL.

A NÁCI ÜLDÖZTETÉS MAGYAR ZSIDÓ ÁLDOZATAI

Amennyiben Ön a náci üldöztetés zsidó áldozataként Magyarországon munkaszolgálatot teljesített és korábban nem részesült a CEEF kárpótlásban, most jogosult lehet a kifizetésre.

A közelmúltban néhány újabb magyarországi munkaszolgálatos állomáshelyet elismertek mint koncentrációs tábor-szerű fogvatartást 1944. márciustól.

Hogy mielőbb részesülhessen a kifizetésben, már most nyújtsa be kérelmét.

**Nyomtatványért és további felvilágosításért forduljon a
Claims Conference budapesti irodájához:**

Claims Conference CEEF

1066 Budapest, Lovag u. 5.

Magyarország

Tel.: 0036-1-374-3078

Fax: 0036-1-374-3081

e-mail: Ceef-de@claimscon.org

www.claimscon.org

Claims Conference

ועידת התביעות

The Conference on Jewish Material Claims Against Germany